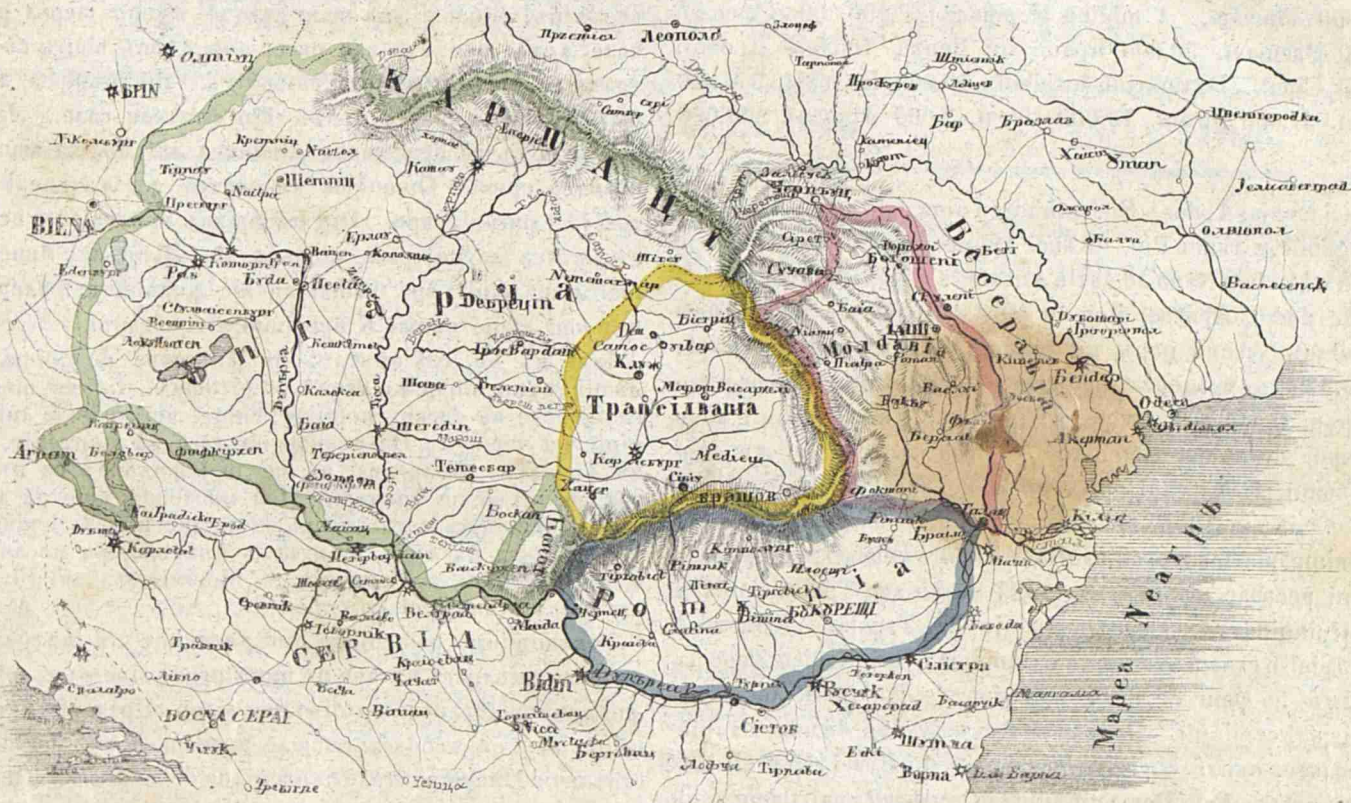

ТЕАТРУЛ РЕСВОЪЛУИ

Къ харта

ЪНГАРИЕИ ШИ А ЦЕРЛОР ЛНВЕЧИНАТЕ.

Магариї, адекъ Ънгарїї, venind din Asia съв а лор Дъкъ Алтис, саѣ ашезат ла 894 дн Панонїа антїкъ, знде прїн пѣтереа армелор пѣн ла 900 аѣ съвѣзгат деосевїте семїнїї че локсеаѣ дн ачаа царь. Пї пѣртарь а лор арме пѣн дн Франція, шї ла Ніаполї днрѣмперееа лор дн Церманїа се днkee прїн а лор днвїндере дн Баварїа де Ото I реде а Церманїеї. [Съв Геїса днчепъ а стръвате крещїністѣл днтре Магїарї, еар фїїлї сеѣ Стефан стїрпї днтре дѣншїї пѣгъпѣтатеа шї пентрѣ аста фѣ де Папа Сїлвестрѣ II дн-кѣзнат къ корона шї къ тїтлѣ де апостолїк. Іст реде аѣ днтемеет ла анѣл 1000 рїгатѣл прїн пѣтереа Іерархїеї шї Арістократїї дѣндѣї фѣїтосаа констїтудїе. Ел днпѣрцї дѣра дн 72 комїтате шї дн 10 епископїї днпѣвдїте. Лѣп-та аскѣпъ а пѣгъпѣтдїї, фаворїереа стрѣпїлор, претендїїле клерѣлї шї а повїлїлор днпїедекарь тѣлт днфлорїереа ста-тѣлї. Ладїсааѣ шї Колотан лѣцїрѣ ла 1089—1102 тарцї-пїле дерїї прїн съзнереа Славонїеї шї Далмаціеї. Геїза ал II кетъ колонїстї Церманї дн Цїне шї дн Трансїлва-нїа. Бел ал III, крескѣт ла Вїзант, днтродъсѣ дн царь лецї шї датїне греческї, дѣпъ днкѣскрїереа лѣї къ Франція хѣлтѣ а-їче елеганца ансепъ. Ла 1241 днтрарь Монголїї дн царь шї вѣтъръ кѣшилїт не Ънгарї ла Мохї лѣнгъ Токаї. Дѣнѣ реградереа Монголїлор аѣ кетат Бела алдї Церманї спре а днпонара дѣра дешертатъ. Ла 1301 се стѣпъсѣ фѣ-тїліа домпїгоаре а Арпазілор. Съв рецїї днн касѣ д'Анжѣ атїнсе Ънгарїа чѣл маї палт град де пѣтере. Карлѣ I ре-формтѣ адмїнїстрацїа дерїї, адаѣсе съв а са домпїе: Поло-нїа, Росїа рошіе шї о парте а Сербїеї. Търчїї аѣ стръвѣ-тѣт днтѣеа оарь дн Ънгарїа съв Сїгмод ла 1391. Владїс-лав I кѣзз дн вѣтѣліа де ла Варна 1444. Ромѣнѣл Іоан Хѣнїад, ка локодїтор а рецелѣї, адмїнїстрь Ънгарїа къ гла-рїе шї дѣдѣ фїїлїлї сеѣ Матеїѣ корона къ о пѣтернїкъ ар-мїе. Аїст реде чѣл маї маре ал Ънгарїеї, днделепт, врав шї ферїче кетъ днвѣдїї шї артїстї, гѣверпъ дѣра къ дреп-

тате шї о апѣръ днделѣнгат къ арме, прїн каре днсъ пѣ аѣ пѣтѣт съзнѣе Молдова съв домпїа лѣї Стефан чѣл маре. Ноѣ ресвоїѣ къ Търчїа аѣ костїт ла Мохач вїада лѣї Лѣд-вїг II (1526) шї о маре парте а Ънгарїеї фѣ префѣкѣтѣ дн провиндїе търчїаскѣ, акѣрїа Пашѣ rezїда ла Бѣда-Пѣста. Пентрѣ рѣтѣшїа дѣреї се съѣдеаѣ Фердїнанд ал Австрїеї шї Крѣшорѣл Запоїла, трактателе днкеее къ домпїторїї Ънгарїї ла Вїена къ Стефан Бочкаї (1606) къ Гаврїїл Бет-лем (1622) шї къ Георгї Ракоцїї (1622) аѣ съзнѣе Австрїеї дѣра, каре апої де тот саѣ кончїнат де днпѣратѣл Цер-манїї Леополд I (1686). Дїета де ла Пресѣвѣрг рекопос-къ тощепїереа короней дн касѣ Австрїеї, еар Поарта дн па-чаа де ла Карловїд (1699) і дѣдѣ рѣстѣл дѣрїї, шї Трансїл-ванїа. Днпѣратѣл Карлѣ VI, прїн акѣл дипломатїк, пѣмїт сапцїа прагматїкѣ, шї гарантїѣт де тоате пѣтерїле Езро-пей, стаорнїчї корона шї дн фаворѣл фетемелор, каре фѣ датъ Марїї Тересїї. Кѣпоскѣтесте къ кѣте вреднїчїе шї еро-їстѣ аѣ домпїт астѣ съверанъ каре аѣ днтродъсѣ дн Ънга-рїа тѣлте днвѣпѣтѣдїрїї прекѣт шї фїлї еї пѣтѣрїторѣл Іосїф II. Дар тоате ачесте реформте пѣ гѣсїрѣ разїл дн нацїе.

Реде а Ънгарїеї есте Днпѣратѣл Австрїеї, дѣра сегѣвер-на пѣлѣ амѣ къ лецїї, пропрїе, аѣеа доѣ камере шї де Вїде-реде не Палатїн. Дѣра се днппарте дн повїлї адекъ клерї, магнадї шї воерїнашї шї пѣновїлї, ачѣї днтѣї аѣ тарї прї-вїлецїї, дѣранїї (Іовацїї) сѣлт фѣоарте асѣпрїдїї. Де кѣнд аѣ рѣсѣ-рїт шї аїчї спїртѣл реформелор, саѣ черкат а се днтродъ-че тѣлте днвѣпѣтѣдїрїї. Ачесте аѣ адѣс дїсвїнареа шї лѣпта де азї къ Австрїа. Ънгарїа къ дѣрїле лѣтѣралнїче; Крѣоадїа, Славонїа. Лїторалѣл шї Трансїлванїа, есте кѣпїцї-ратѣ де тѣнцїї, днн каре пѣнктѣл маї днпалт есте а Карпа-дїлор вѣрѣл де Ломнїц, чѣл маї де дїос Орсова, днтре Дѣнереа шї Тїсса се днтїнде зн шес песте 100 тїле ква-драте. 160 рїзрї пѣтрекѣ дѣра. Днн лѣкѣрїї днсемнат есте

ачел de Балотон (10 миле лънг) прекъм ши тълте мола-
щии че сънт фоарте вътъмътоаре съмътъдїї. България фъ-
ръ Трансилванїа аре 4175 миле квадрате, 9 милиоане локви-
торї, 53 политїї лївере, 10,349 сате. Трансилванїа 1109 ми-
ле квадрате 2½ милиоане локвиторї. Песта 70,000 локви-
торї, Девречин 50,000, Пресвѣрг 40,000, Шегедин 40,000,
сатъл чел маї таре дн Европа есте Чабя къ 20,000 локви-
торї. България локвекскѣ дн шес, Ротънїї ши Славонї дн мѣнїї,
Церманїї прїн политїї.

Ампопорареа България есте де 11 милиоане, дїн каре
4,500,000 Магарї, 1 милион Церманї, 2,300,000 Славонї,
400,000 Рѣснїачї, 50,000 Країнї ши Бензї, 700,000 Кроадї,
800,000 Сїрвї. Далматїнї Истриенї, 10,000 Българї, 930,000
Ротънїї, 37,000 цїганї, 10,000 Гречї, 3,000 Арменї, 260,000
Евреї.

Трансилванїа, Ардеал, Siebenbürgen аша пѣмїтъ де ла мѣнїї
Siebengebüрге лънгъ Pin, де знде саѣ десперат лъквиторїї, ера
о парте а Дачїей. Нѣмеле латїн днсампъ о царь ашезатъ дїн-
кело де кодрї, Ардеал: Ротън (аре деал) де ла мѣнїї че о
днкънїцїрѣ. Астѣ царь, ка тоатъ Дачїа фѣ колонїзатъ де
Romanї, дънъ трацереа лецеоанелор Romane, попоръл ро-
мън, рѣмас фъръ апъраре, се ревърѣ днтре мѣнїї знде
се гъверна де аї сѣї Домнїторї, че саѣ пѣстрат ши дн епо-
ха днвѣтперїї варварїлор. Стефан I ал България есте сѣнъс
Трансилванїа ла 1004 ши о гъвернѣ прїн зп Дъка (воевод)
дънъ скїтварїа тълтор дїнастїї, ши дънъ пѣнѣмърате днкъла-
кърї ши ресвоае крѣнте, ла 1535 аѣ ацїзус Трансилванїа а
фї зп Ірїнципатъ сѣверан спрїжїнїт де Търчїа. Леополд I
ал Австрией о сѣнъс скїтърълї имперїал, ши Марїеа Тересїа
о днлъцъ ла ранг де таре прїнципат. Дн царь локвекскѣ
їз фелїзрїте семїндїї. Челе треї де кнїтенїе, де констїтуцїе
рекнѣоскъте, сънт: България, Сашїї ши Секкїї (деїторї
де Печенеї). Бар Ротънїї, днтре тодї чеї маї пѣмеронї
ши чеї днтъї локвиторї а цереї, сънт нацїе пѣмаї толератъ
(днкъдъїтъ). Днкът спре а пѣте ацїзусе ла ранг саѣ а-
вере Ротънїї дїсїзѣрѣ (се ленъдаѣ) де а лор нацїоналїта-
те, ши прїн їст мод аїчї ши дн България аѣ ацїзус а фї мар-
нацїї днвїї ши дрегъторї днвалдї прекъм: Маї - лат, Кънд-ей-фї.
Іосїка Мазар ши мѣдїї варвадї къ карїї астїз се дншън-
дреще нацїа България сънт де Брїк Ротън. Цара се дн-
парте дънъ Ашъзъмънт политїк дн 1) цара България спре
спре апѣс, къ 11 комїтате, 2) цара Секкїлор спре
рѣсърїт къ 5 сказне, 3) цара Сашїлор спре атеазъ къ 9
сказне. Къжъла есте резїденцїа гъвернаторълї чївїл, Сївї-
їл (Ерманстадт) ачелѣ мїлїтар. Карлсвѣрг (четатеа алъ)
есте о четате къ търїе ши аре о монедерїе- Бїсїрїца, Ва-
шархелї. Блажъл, Медїан, Башархей сънт днсемпате по-
лїтїї, дар ачеа маї комерцїалъ есте Брашовъла де Сашї ши
Ротънїї локвїтъ. Аїчї дн цїрѣла еї сънт Ротънїї чеї маї
їндѣстриїшї ашезатї ла шенте сате. Де аїчї Ротънїї къ
деасѣ ампопораре мїлїтаръ днлъ днчїнѣ Трансилванїа къ
арме спре цара Ротънъ, Банатъ ши България пѣн ла Кар-
падї пѣн се зпекскѣ къ ачей дїн Марамореш, прекъм Се-
ккїї днлъ кнпрїнѣс не марцїнеа спре Молдова пѣн
дн Бъковїна. Афаръ де релїцїа католикъ ши ачеа ортодок-
сѣ, маї сънт Ротънїї зпїцїї, България ши Секкїї реформрїї
Евангелїчї ши Лутеранї. Марцїнїле Трансилванїей дн днпї-
дере де 253 миле квадрате се пѣзескѣ де 5 рецїменте тър-
цїнене, днтре каре 2 де Ротънїї.

Трансилванїа аре 2,383,880 локвиторїї дїн каре 250,000
Сашїї, 200 Българї, 660,000 България-Секкїї, 1,397,180 Ротънїї,
60,000 Цїганї, 9,000 Арменї, 7,000 Евреї.

СЕРВАРЕА ЗІЛЕЇ МОРЦІЇ

Домнїлї пострѣ Ісѣс Хрїстос.

Зї де днтрїстаре — зї де възкрїе! сѣрѣвоареа морцїї
лѣї Іс! те апронїї, ши сѣфлетъла меѣ се плекъ а те дн-
търїна къ вреднїчїе, къчї днтре тоате зїлеле днсемпате
але апълїї, тѣ ещї зна дїн челе маї сѣїнте. Дн тїне сер-
вез зїва тѣнтърїей теле ши а їзвїрей чеї пѣтърїнїте а лѣї
Іс., кареле ши пѣнтрѣ мїне къ възкрїе ла тоарте аѣ пѣ-
шїт. — Мї се паре къ акъм тоатъ патъра с'ар днпарта спре
а търї астѣ серваре. Еа днповеѣше вѣле къ чеа днтъїѣ
вердеаѣ, мѣнчїї къ челе днтъї флорї; аеръл рѣсѣнъ де
челе днтъї кнпѣче але пасерїлор. Опонъ вїацъ сѣфлѣ прїн
тоатъ зрїреа де демълт амордїтъ, ши търїреа лѣї D-zeѣ
маї стрълѣчїт мї се аратъ дїн фантеле сале. Лѣмеа спї-
рїтѣоасѣ зъчеа деасемене днпїнтеа лѣї Хс., ка амордїтъ дн
поаптеа ернеї. Оменїреа се аватеа дн днтърїк ши дн-
тре, їдеї амѣнїтоаре. Дїн тѣнерїкъл мїстерїос а вечнїчїей пѣ
стрѣвѣтеа ла пої раза адевърълїї. Днцълпчїзнеа ачелор
маї днделендї ера пѣмаї зп вїс днкъїмат; алор лѣмїнъ
чеа маї таре пѣмаї о пресїмїре пѣсїгърѣ.

Іатъ къ Хс. саѣ арѣтат! ши зп соаре де прїмъваръ, аѣ
лѣмїнат дн амъръл лѣмеї спїрїтѣоасе, Іс аѣ мърїт, ши а
са тоарте аѣ дескїс пордїле вїеѣей чеї вечнїче ши а депї-
нїрїї чеї черещї. Де атънче поаптеа аѣ контепїт, тоартеа
аѣ днчетат. Пѣлвереа пѣ се маї днзъла; еа къзъ де пе
алтаре, ши де не тронърї. Чел превечнїк аїче аѣ трїсїмѣт,
тоатъ оменїреа пѣлѣ атънчї се стрїче кърѣ черї: Пърїн-
те! — пѣлѣ къ фадъ тѣнпѣтъл къзънд дн поанъл вечнї-
чїей, се стрїче; ал пострѣ. — Морѣтъл лѣї Іс. аѣ фост
леагъл тѣнтърїей поастре.

Рекнѣошїнцїа оаненїлор дїн днвекїте ши днтре тоате по-
поареле днлъцъсѣ алтаре ши монументе вїне-фѣкѣторїлор сеї,
днвѣдъторїлор, ероїлор ши фїлософїлор. Претърїндене знде пѣ-
шїдїї вїдедї сѣрѣндъсѣ пѣмеле челе марї але лѣмеї векї ши
стрълѣчїнд монументеле вѣрвадїлор де мерїт. Фїе каре попор
се лавъ къ аї сеї. Къ дрепт есте ка къдетеле рекнѣоскътоаре а
пендїлор сѣ амїнѣтезе не аї лор пѣ рїндї стрълѣчїдї; фрѣмос
есте ка фїї сѣ се днсѣфледаскъ де вїртътеа стрѣмоїлор.
Дар оаре каре зї а вїнефѣкѣторълї днтре тодї тѣрїторїї,
мерїтъ а се серва маї тълт декът зїва днплїнїрей а днзъ-
рѣторълї лѣмеї днтрецїї; каре монумент рекеатъ дн сѣф-
летеле поастре маї марї сѣвенїре, декът крѣчеа днплънта-
тъ, сїмволъла чел тѣкѣт де тоартеа Мѣнтърїорїлїлї лѣмеї?
Вої сѣфлетелор сїмѣнїтоаре не каре фантеле повїле а антїчї-
лор въ днчїндѣ де повїл ентърїазмѣ, зпїдївъ къ мїне, сѣ а-
дѣчет жертва челї пре таре ши дѣмнезїт реснектъл
адмїрърїї ши а їзвїрїї поастре.

Чїне сънт варвадїї чеї марї, а кърора сѣвенїр, о тѣрїго-
рїлор, в'аѣ рѣмас атѣт де прїдїос? Че лѣкрѣ таре аѣ фн-
твїт днкът лѣвдадї къ атѣта реснект пѣмеле лор, не кънд
десерїї къ пѣнѣсаре, ростїдї пѣмеле лѣї Іс. днзърѣторъл
лѣмїї? Дїче сервадїї къ маї таре помпъ ши сентїмент
зїлеле апїверсале а фантелор лор декът апїверсала жертвей
морцїей лѣї Іс., а кърѣеа іпїтъ пѣнтрѣ вої саѣ сѣфрѣмат?
Въ тїрацїї де днцълпчїя антїквїтѣей, дїн а кърѣеа схоалъ
аѣ рѣсърїт ероїї чеї маї марї, полїтїчїї ши даскалъ *) гїн-
телор; кареле дїскъвїнцїа не Ідолї; карїле аѣ реашезат дн
дрептърїле сале резонментъл оменеск че софїстеле
л'аѣ фост днкъїмат; а кърѣеа зїчерї тодї повїлї ле-аѣ а-
допѣтат дрепт регъла вїеѣзїрей; кареле възъс къ кѣраж къ-
па венїлѣлї, къ кареле конгїмпъранїї сеї чеї орвї кре-
деаѣ сѣл педепсаскъ, пѣнтрѣ къ дефѣїма пре їдолїї лор, ши
опора пре ачел превечнїк Дѣмнезїѣ невъзът, чел пресїмїдїа
дн-сїнъл сеѣ ши пѣнтрѣ карїле вїеѣсеа о вїацъ евлавїоасѣ.
Ел аѣ търїт, днсѣ пѣмаї пѣнтрѣ сїне ши прїнципїле сале;
ел аѣ търїт, дар п'аѣ фост лїнсїт де змїнѣлїле оменескї;
ел днвѣда лѣкрърї тѣреѣе, дар ши алдїї дн сїстема са аѣ
къдетат маї днпалт. (Днкереа ва зрїма).

* Сократес.